

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

**KRITERIJI ZA UGOTAVLJANJE SPREJEMLJIVOSTI PLANOV S STALIŠČA
PRISTOJNOSTI VAROVANJA ZDRAVJA LJUDI PRED VPLIVI IZ OKOLJA V
POSTOPKIH CELOVITE PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE
(Verzija 2)**

Ljubljana, marec 2013

KAZALO

I. UVOD.....	4
II. OSNOVNE ZAHTEVE ZAKONODAJE GLEDE VAROVANJA ZDRAVJA LJUDI.....	5
III. OPREDELITEV, OPIS IN VREDNOTENJE POMEMBNIH VPLIVOV IZVEDBE PLANA NA VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI V SKLADU Z UREDBO - OKOLJSKO POROČILO	7
IV. OSNOVNI NABOR OKOLJSKIH CILJEV, KAZALCEV IN METODOLOGIJE	12
V. ZAKLJUČEK POROČILA - POGLAVJA VAROVANJA ZDRAVJA LJUDI	15
VI. PLAN	16
VII. POSTOPEK PREGLEDA OKOLJSKIH POROČIL IN PLANOV	17

LEGENDA OKRAJŠAV

CPVO	celovita presoja vplivov na okolje
ČN	čistilne naprave
DPN -	državni prostorski načrt
EMS	elektromagnetno sevanje
IPPC	celovito preprečevanje in nadzor onesnaževanja (Integrated Pollution Prevention and Control)
IVZ RS	Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije
KOV	komunalne odpadne vode
MZ	Ministrstvo za zdravje
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
OP	okoljsko poročilo
OPN,	občinski prostorski načrt
OPPN	občinski podrobni prostorski načrt
PLDP	povprečni letni dnevni promet
PNRP	podrobnejša namenska raba prostora
VVO	vodovarstveno območje
SS	stanovanjske površine
SVPH	stopnja varstva pred hrupom
SZO	Svetovna zdravstvena organizacija
ZZV Mb	Zavod za zdravstveno varstvo Maribor

I. UVOD

Ministrstvo za zdravje (v nadaljevanju: MZ) je za izvajanje postopkov celovite presoje vplivov na okolje (v nadaljevanju: CPVO) pripravilo Kriterije za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča svoje pristojnosti, to je varovanje zdravja ljudi pred vplivi iz okolja. Kriteriji obsegajo zahteve, navodila, merila, pogoje, ki jih je MZ določilo za postopke pregleda okoljskih poročil (v nadaljevanju: OP) in planov, ter vključuje pravno podlago za izvajanje ugotavljanja sprejemljivosti planov, kako se to izvaja, katera izhodišča je potrebno upoštevati, kako naj bo koncipirano poročilo s stališča varovanja zdravja in njegove obvezne vsebine, strokovni pristop in drugo. Kriteriji bodo omogočali transparentnost nad ugotavljanjem sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti MZ, poleg tega pa bodo pripravljavci planov in izdelovalci OP dobili usmeritve za svoje delo.

Po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije (v nadaljevanju: SZO) je zdravje stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega blagostanja in ne le odsotnost bolezni ali nezmožnosti za delo. Po novejših spoznanjih in stališčih SZO je zdravje dinamično ravnovesje telesnih, čustvenih, osebnih, duhovnih in ne nazadnje, tudi socialnih prvin. Tako ravnovesje omogoča prilagajanje vsem vplivom okolja ter omogoča posamezniku in skupnosti opravljati vse biološke, socialne in poklicne funkcije in preprečiti bolezen, onemoglost in prezgodnjo smrt.

Okoljski dejavniki tveganja (okoljska determinanta zdravja) imajo lahko različne negativne oziroma škodljive učinke na zdravje ljudi. Med glavne okoljske dejavnike, ki predstavljajo največje breme bolezni, sodijo onesnažen zrak, okoljski hrup, elektromagnetna sevanja (v nadaljevanju: EMS), v določeni meri tudi svetlobno onesnaženje ter onesnažena voda in tla, ki pa so s številnimi okoljskimi predpisi varovani. Vpliv ostalih determinant zdravja (socialno – ekonomske, življenjski slog, dostopnost javnih dobrin) zaradi posegov v prostor ta dokument ne obravnava. Pri pripravi planov in okoljskih poročil ter vrednotenju njihovih vplivov na zdravje ljudi, je treba upoštevati ne samo zmanjšanje negativnih vplivov ampak tudi kako bi te vplive popolnoma odstranili ali celo izboljšali stanje okolja, kar ima posledično pozitivne učinke na zdravje ljudi.

II. OSNOVNE ZAHTEVE ZAKONODAJE GLEDE VAROVANJA ZDRAVJA LJUDI

Varovanje zdravja ljudi je eden izmed ključnih pogojev za ohranjanje in krepitev zdravja ter preprečevanje bolezni. Pri pripravi dokumentov za vplive posegov na okolje oziroma na zdravje je potrebno upoštevati vse dejavnike tveganja za zdravje: biološke, fizikalne in kemijske. Za vsak dejavnik tveganja je potrebno določiti izpostavljenost preko okoljskega medija. Vplivi iz okolja so vezani na segmente okolja, kot so emisije snovi v zrak, tla in vode, obremenjevanje okolja s hrupom, elektromagnetnim sevanjem, svetlobnim onesnaženjem, ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami ter oskrba z varno pitno vodo in zdravo prehrano, ki lahko pomembno vplivajo na zdravje ljudi. Na osnovi posamezne ali celokupne izpostavljenosti/vnosa je možno določiti neposredne in posredne vplive posega na zdravje.

MZ s stališča varovanja zdravja ljudi na osnovi okoljske zakonodaje in strokovnih podlag presoja, spremlja in izvaja nadzor nad tistimi dejavniki iz okolja, ki lahko vplivajo na zdravje ljudi.

Plani so dokumenti, s katerimi država ali občina urejata prostor. Obstoječe stanje v okolju, skupaj s pobudami in spremembami v prostoru ali okolju, ki so s plani predvidene, lahko pomembno vpliva na okolje in posledično na zdravje ljudi. Ker je MZ pristojno za varovanje zdravja ljudi in je posledično tudi eden od pomembnih nosilcev urejanja prostora, ki se ureja s plani, programi in načrti, kot so OPN, OPPN, DPN, akcijski načrti, sektorski programi in drugim (v nadaljevanju: plani), se opredeli o pomembnosti posameznega plana, pri čemer izda mnenje o verjetnosti pomembnih vplivov na zdravje ljudi oziroma ugotavlja, ali je potrebno izdelati OP v skladu z zakonodajo. Pri določenih planih se od MZ zahteva tudi izdajo smernic za načrtovanje prostorskih ureditev oziroma območja le-teh iz svoje pristojnosti. Kjer se v primeru izdaje mnenj in smernic ugotovi, da načrtovane prostorske ureditve ne posegajo v delovno področje MZ, nadaljnje sodelovanje tega ministrstva v postopku ni potrebno. MZ pregleda OP in ugotavlja, ali upošteva varstveni cilj - varovanje zdravja ljudi, o čemer izda pisno mnenje. Ko so v planu izpolnjene vse zahteve za varovanje zdravja ljudi, izda mnenje o ustreznosti plana.

Okoljsko poročilo je dokument v postopku CPVO, v katerem se opredelijo, opišejo in ovrednotijo pomembni vplivi izvedbe plana, med drugim tudi na zdravje ljudi, ki upoštevajo okoljske cilje in značilnosti območja, na katerega se plan nanaša.

Pri izdelavi okoljskega poročila je potrebno upoštevati vse osnovne usmeritve države, veljavne predpise in sprejete programe, mednarodne konvencije, ki zavezujejo Slovenijo, stališča Svetovne zdravstvene organizacije in druge predpise ter izhodišča, ki se nanašajo na zdravje ljudi oziroma v katerih so za posamezne segmente okolja predpisane mejne vrednosti, s katerimi se varuje zdravje ljudi.

Podlaga za presojo sprejemljivosti planov s stališča varovanja zdravja ljudi sta:

- Zakon o varstvu okolja (v nadaljevanju: ZVO) in
- Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (v nadaljevanju: Uredba).

III. OPREDELITEV, OPIS IN VREDNOTENJE POMEMBNIH VPLIVOV IZVEDBE PLANA NA VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI V SKLADU Z UREDBO - OKOLJSKO POROČILO

Za ustrezno vrednotenje varovanja zdravja ljudi mora vsako OP vsebovati ločeno poglavje, ki se imenuje »Varovanje zdravja ljudi« in v katerega je potrebno vključiti naslednje segmente okolja oziroma dejavnike tveganja iz okolja, ki pomembno vplivajo na zdravje ljudi: kakovost zunanjega zraka, hrup, vode in tla, ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami, elektromagnetno sevanje, svetlobno onesnaženje ter oskrbo s pitno vodo in zdravo prehrano. Vsebine, ki se nanašajo na primer na demografske značilnosti prebivalstva, zaposlovanje, priseljevanje, poplavno in potresno varnost, varstvo pred plazovi in podobno, ne sodijo v to poglavje, saj neposredno ne vplivajo na zdravje ljudi. Obravnavajo naj se v drugih poglavjih okoljskega poročila.

Poglavje »Varovanje zdravja ljudi« vsebuje ločena podpoglavja, ki obravnavajo posamezne segmente okolja. V teh podpoglavjih se nato na podlagi opisa plana, splošnega obstoječega stanja in vsebinjenja, ki so v splošnem delu OP, opišejo obstoječe stanje z izbranimi kazalci, ki so značilni za varovanje zdravja ljudi, opravi vrednotenje pomembnih vplivov ter vključijo omilitveni ukrepi, alternative in spremljanje izvajanja plana v skladu z izbrano metodologijo oziroma izhodišči.

Kazalci, ki so pomembni za varovanje zdravja ljudi se obravnavajo samo v poglavju »Varovanje zdravja ljudi«. V kolikor so v posameznih segmentih okolja v ločenih poglavjih že ustrezno ovrednoteni kazalci, s katerimi se lahko oceni sprejemljivost plana tudi s stališča varovanja zdravja ljudi, je potrebno v poglavju »Varovanje zdravja ljudi« povzeti vse ocene za posamezne kazalce, omilitvene ukrepe ali alternativne rešitve in spremljanje kazalcev, na osnovi katerih se poda končna (skupna) ocena glede sprejemljivosti plana s stališča varovanja zdravja ljudi.

1. Splošni (uvodni) del OP

1.1 Opis plana: V tej fazi se je potrebno opredeliti do **plana**, ki ga obravnavamo (na primer DPN, OPN, OPPN, program...). Plan se vedno presoja kot celota in ne le po predvidenih (posameznih) pobudah. Izdelovalec mora pri opisu plana upoštevati tako obstoječe stanje kot predvidene pobude na območju plana (neposredni in/ali kumulativni vpliv...) in se opredeliti do pomembnih in nepomembnih okoljskih značilnostih plana ter njihovih vplivov na zdravje ljudi. V tem poglavju je potrebno ustrezno opisati tudi odnos do drugih planov (na

primer OPN druge občine, v kateri je regijski center za obdelavo odpadkov, celoten OPN, kadar je predmet presoje OPPN, DPN za državne ceste, železnice, letališča ali daljnovode...) in če so za predmetni plan pomembni, jih je treba v OP skupaj z obravnavanim planom ali v medsebojnem odnosu tudi ustrezno presojati.

1.2. Ničelno (osnovno ali obstoječe) stanje: v poročilu je potrebno opisati splošno ničelno stanje za vse zahtevane segmente okolja, ki temelji na javno dostopnih podatkih. Iz tega opisa mora izhajati, ali je za izbran segment okolja na območju obravnavanega plana **stanje okolja pomembno drugačno od zahtev zakonodaje** oziroma je takšno, da je zdravje lahko že ogroženo.

1.3. Vsebinjenje: Po opisu ničelnega stanja je potrebno opraviti vsebinjenje. Določitev **pomembnih vplivov** plana na varovanje zdravja ljudi (tako imenovani scoping), ki so lahko neposredni, daljinski, kumulativni in/ali sinergijski in utemeljitev njihove izbire, se za posamezen segment lahko opravi v predhodnem poglavju okoljskega poročila »Predvidene emisije, odpadki in ravnanje z njimi«. Rezultat tega vsebinjenja je določitev segmentov, ki imajo **pomembne** vplive na zdravje ljudi zaradi izvedbe plana, ob upoštevanju okoljskih ciljev, značilnosti območja, na katerega se plan nanaša. Upoštevati je potrebno tudi smernice MZ, če so bile pridobljene oziroma zaključke iz mnenja o verjetnosti pomembnejših vplivov plana na okolje, ki ga je izdalo MZ.

Pomembni vplivi plana so tisti, ki negativno ali pozitivno vplivajo na izbrane okoljske cilje. Za vse ugotovljene nepomembne vplive (npr. čas gradnje za OPN, ki je strateški dokument občine, ni pomemben) je potrebno podati ustrezno strokovno utemeljitev in jih v nadaljevanju ni potrebno več obravnavati, saj se s tem po nepotrebem poveča obseg OP, kar pa ne prispeva h kvaliteti poročila.

Posebna pozornost mora biti usmerjena na konfliktna območja obravnavanega plana: na primer prisotnost vodovarstvenih območij (v nadaljevanju: VVO), pomembnih virov hrupa in emisije snovi v zrak, stiki stanovanjskih in industrijskih območij, obstoječi koridorji z viri EMS,...

Zelo pomembna je povezava z drugimi plani, ki se navedejo v poglavju »Opis plana«, in se jih v primeru njihove pomembnosti v OP ustrezno presoja preko kumulativnih ali ugotovljenih

drugih vplivov. Na primer, v primeru OPPN ali DPN imamo skoraj vedno tudi OPN, ki ga je potrebno upoštevati.

V vsebinjenju je potrebno ugotoviti tudi vplive okolja na plan, to je izpolnjevanje izbranih okoljskih ciljev plana.

Rezultat tega poglavja je odločitev o pomembnosti vplivov izvedbe plana na zdravje ljudi zaradi pomembnih vplivov posameznih segmentov okolja z ustrezno strokovno utemeljitvijo. V nadaljevanju OP se s stališča varovanja zdravja ljudi v poglavju »Varovanje zdravja ljudi« nato obravnavajo le segmenti z ugotovljenimi pomembnimi vplivi.

2. Poglavje »Varovanje zdravja ljudi«

2.1. Vrednotenje pomembnih vplivov:

Izhodišča, ki se v OP opredelijo glede na značilnosti plana in obstoječega stanja, so okoljski cilji plana, merila vrednotenja ter metodologija ugotavljanja in vrednotenja vplivov plana na zdravje ljudi.

Okoljski cilji so prevzete obveznosti, varstveni cilji, drugi cilji, opredeljeni v okoljskih izhodiščih. Izbere se en ali več ciljev, ki so povezani s pomembnostjo posameznega vpliva. Okoljski cilji se v OP opredelijo glede na značilnosti plana in morajo ustrezati značilnostim okolja na območju oziroma področju plana. Na njihovi podlagi se izvede ugotavljanje pomembnih vplivov plana in njihovo vrednotenje z uporabo ustreznih meril in metodologije.

Nabor **kazalcev stanja okolja** za izbrane cilje. To so javno dostopni podatki o stanju okolja ter drugi kazalci, ki so opredeljeni na podlagi analize okoljskih izhodišč, ki zagotavljajo ustrezno vrednotenje vplivov plana. Izbrati se morajo takšni kazalci, ki omogočajo ustrezno presojo na strateški ali podrobnejši ravni obravnavanega plana. Število kazalcev je odvisno od izbranih ciljev, lahko jih je za posamezen cilj tudi več. Izberejo se le tisti kazalci, ki so najbolj značilni za izbran okoljski cilj, ničelno stanje in značilnosti plana ter katere se v nadaljevanju da ustrezno opisati in ovrednotiti. Če ob pripravi plana še niso znani posegi v okolje, se vplivi ugotavljajo na predvideno namensko rabo, rabo naravnih virov ali predvideno opravljanje dejavnosti.

Nabor **metodologije** za vse izbrane kazalce. Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje je potrebno opisati za vsak izbran kazalec **ločeno**.

Podroben **opis obstoječega stanja**. Splošen opis stanja okolja, ki je v posebnem poglavju (glej poglavje 1.2), je potrebno v tem podpoglavju nadgraditi z opisom stanja z izbranimi kazalci.

Ocenjevanje in vrednotenje vplivov se naredi za vsak izbran kazalec glede na obseg sprememb, tudi za različne vrste vplivov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski), če so predhodno ugotovljeni kot pomembni. Pomembna je povezava z drugimi plani, ki se ovrednoti s kumulativnimi, daljinskimi ali neposrednimi vplivi. V skladu z 8. členom Uredbe je potrebno opisati in obravnavati tudi tiste zanemarljive vplive istega posega ali več posegov na območju plana, katerih učinki na izbrana merila vrednotenja niso zanemarljivi (kumulativni vplivi).

Za ocenjevanje pomembnih vplivov plana je potrebno za posamezne segmente izbrati takšna merila (kazalce) in metode vrednotenja, s katerimi se lahko za izbrane okoljske cilje obravnava izbrane kazalce pred izvedbo plana in z njim. V nadaljevanju je potrebno izbrane kazalce ustrezno ovrednotiti na način, da se oceni stopnja spremembe meril (kazalcev) pred izvedbo plana (ničelno stanje in drugi plani) zaradi izvedbe plana. Pri vrednotenju vplivov plana na uresničevanje izbranih okoljskih ciljev plana je potrebno upoštevati velikostne razrede iz 11. člena Uredbe ter za vse izbrane kazalce, s katerimi se vrednoti pomembne vplive, ustrezno opisati velikostne razrede. Ocene A, B in C pomenijo sprejemljivost plana, medtem ko oceni D in E pomenita nesprejemljivost plana. Končna ocena vpliva na varstveni cilj - **varovanje zdravja ljudi** - je sestavljena iz podocen izbranih in ustrezno ovrednotenih kazalcev.

Za ustrezno vrednotenje je potrebno izbrati takšna merila oziroma kazalce (lahko so tudi posredni), ki omogočajo utemeljeno strokovno, kvalitativno in kvantitativno presojo. Sicer ni nujno, da se kazalci vedno kvantificirajo, sploh, če za to ni ustreznih podatkov, saj je možno podati tudi strokovno utemeljeno izkustveno oceno. Ocena X zelo verjetno nakazuje, da za vrednotenje niso bili izbrani pravi kazalci.

2.2. Omilitveni ukrepi: Omilitvene ukrepe je potrebno predvideti (12. člen Uredbe), če se s planom ugotovi bistvene ali uničujoče vplive (vpliv D ali E) in jih lahko s konkretnimi omilitvenimi ukrepi ali alternativnimi rešitvami omilimo do te mere, da postane plan sprejemljiv. Splošni omilitveni ukrepi, ki niso vezani na konkretne posege na območju plana, zahteve iz zakonodaje ipd. ne sodijo v poglavje »Varovanje zdravja ljudi« saj niso omilitveni

ukrepi, ki so za vrednotenje v OP bistveni. Enako velja za omilitvene ukrepe, ki jih predpisuje plan, saj sodijo v poglavje »Opis plana«. Ukrepi, ki jih že predlaga plan, so vključeni v oceni A ali B, medtem ko ukrepi, ki jih predlaga OP, v oceni C, kar pomeni, da bi bil brez njih plan nesprejemljiv - oceni D ali E. Potrebno je navesti, kdo bo poskrbel za izvedbo teh ukrepov in kako bodo izvedeni, se časovno opredeliti do izvedbe omilitvenega ukrepa za obravnavan plan in predlagati načine spremljanja uspešnosti izvajanja omilitvenih ukrepov.

2.3. Alternative: v primeru bistvenih ali uničujočih vplivov plana (oceni D ali E) se naj prioriteto (pred navedbo omilitvenih ukrepov) preverijo in ovrednotijo tudi možne alternative za doseganje okoljskih ciljev plana (13. člen Uredbe), kar pomeni, da lahko izdelovalec OP predlaga drugo ustrežnejšo (alternativno) rešitev, ki izključuje predlagano (osnovno) rešitev in s tem doseže sprejemljivost plana. To alternativo se tudi oceni in vrednoti z izbranim kazalcem in določeno metodologijo, končna ocena je lahko tudi A. Navesti je tudi potrebno, kdo je zadolžen za izvedbo predlaganih alternativnih rešitev, jo časovno opredeliti ter navesti način spremljanja uspešnosti izvedene alternative z izbranimi kazalci, kar je potrebno vključiti tudi v plan. Alternativa, da se plan ne izvede, tako imenovana ničelna alternativa, ni alternativa in se je v OP ne obravnava.

2.4. Spremljanje stanja: V času izvajanja plana je spremljanje stanja okolja s prej izbranimi kazalci, ki pomembno vplivajo na zdravje ljudi, obveza pripravljavca plana. V OP je zato potrebno navesti obseg spremljanja izbranih kazalcev stanja okolja, oziroma drugih meril vrednotenja, nosilca spremljanja izvajanja plana, načine in roke poročanja o rezultatih spremljanja izvajanja plana. Dopustno je tudi, da se stanje spremlja posredno (npr. preko državnega monitoringa, monitoringa zavezancev za prve meritve ipd.), če so bili izbrani takšni kazalci.

IV. OSNOVNI NABOR OKOLJSKIH CILJEV, KAZALCEV IN METODOLOGIJE

Splošen varstveni cilj, ki ga je pri izdelavi okoljskih poročil potrebno upoštevati, je varovanje zdravja, ki se **ustrezno obravnava glede na zahteve zakonodaje (okoljski cilj)** za posamezen segment. Za zahtevane segmente, ki morajo biti vključeni v poglavje »Zdravje ljudi in okolje«, je v nadaljevanju pripravljen nabor nekaterih okoljskih ciljev in kazalcev, s katerimi se lahko vrednoti vplive na zdravje ljudi. Predlagan nabor ne pomeni obveze ali nujne zahteve, da se pri vrednotenju tudi uporabijo, je le priporočilo! Lahko se izberejo tudi drugačni cilji, ki so za obravnavani plan in okolje značilni, in nekako dopolnjujejo osnovni okoljski cilj, v odvisnosti, kateri podatki so na voljo in so za obravnavani plan značilni.

1. Zrak: osnovni cilj:

- zmanjšanje emisij onesnaževal in
- ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka.

Neposredni kazalci:

- emisija onesnaževal,
- kakovost zraka,
- stopnja onesnaženosti zraka.

Posredni kazalci:

povprečni letni dnevni promet (v nadaljevanju: PLDP), delež težkih vozil, število prepeljanih potnikov z javnim potniškim prometom, število objektov za izrabo obnovljivih virov energije, delež rabe obnovljivih virov energije v energetski oskrbi, poraba goriv, zavezanci za monitoring, IPPC zavezanci, število plinovodnih priključkov, število objektov, priključenih na daljinsko ogrevanje ...

2. Hrup: osnovni cilj:

- ohranjanje in zmanjšanje obremenitve prebivalcev s hrupom.
- ohranjanje mirnih območij v urbanem okolju in na prostem.

Neposredni kazalci:

- vrednosti kazalcev hrupa.
- število preobremenjenih prebivalcev s hrupom,
- sprememba vrednosti kazalcev hrupa.

Posredni kazalci:

št. konfliktnih območij (stiki podrobnejše namenske rabe prostora (PNRP) SS in I), stopnja varstva pred hrupom za PNRP na območju poselitve, dolžina stikov II. in IV. območja varstva pred hrupom, določitev območij, kjer je dopustna II. SVPH, oddaljenosti mejnih izofon, PLDP neenakomerna gostota prometa v določenem obdobju leta (predvsem za majhna letališča), emisija hrupa, delež težkih vozil, zavezanci za monitoring, dolžina pomembnih cest ali železniških prog skozi naselja, namenjena bivanju, opis značilnosti hrupa (enakomeren, prekinjen, velik delež nizkih frekvenc pod 10 Hz, impulzivni hrup...), prisotnost vibracij,....

3. Oskrba s pitno vodo in ravnanje s komunalno odpadno vodo - osnovni cilji:

- zmanjšanje onesnaženosti površinskih in podzemnih vod ter tal,
- zagotavljanje oskrbe s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo,
- kopalne vode na površinskih vodah (celinskih in morju), bodisi kot naravno kopališče (z upravljavcem) ali kot kopalno območje.

Neposredni kazalci:

- kakovost vod: površinske vode, podzemne vode, pitne vode, kopalne vode,
- onesnaženost tal,
- količina ter skladnost in zdravstvena ustreznost pitne vode,
- dostopnost do skladne in zdravstveno ustrezne pitne vode,
- hidrični izbruhi,
- kakovost celinskih kopalnih voda,
- kakovost kopalnih voda obalnega morja.

Posredni kazalci:

št. čistilnih naprav (v nadaljevanju: ČN) za komunalne odpadne vode (v nadaljevanju: KOV), kapaciteta ČN, št. greznic in nepretočnih greznic ter način urejanja in odvajanja KOV, št. ali površina VVO z določeno podrobno namensko rabo prostora, posegi na VVO, št. črpališč za pitno vodo izven območja VVO, št. lastnih vodnih zajetij, količina in kakovost prečrpane pitne vode, namenjene za oskrbo s pitno vodo, št. naravnih kopališč ali kopalnih območij, število nelegalnih odlagališč...

4. Ravnanje z odpadki - osnovni cilj:

- ustrezno ravnanje z odpadki.

Neposredni kazalci:

- analize vzorcev odpadkov,
- količine in vrste odpadkov.

Posredni kazalci:

št. zbiralnic in zbirnih centrov za ločeno zbiranje odpadkov na območju plana, št. nelegalnih odlagališč, količina ločeno zbranih odpadkov na prebivalca, lokacija in oddaljenost centra za ravnanje z odpadki, količina in način ravnanja z odvečnimi količinami zemljine zaradi priprave plana...

5. Elektromagnetno sevanje - osnovni cilj:

- zmanjšanje obremenitve ljudi zaradi EMS.

Neposredni kazalci:

- vrednosti električne poljske jakosti,
- vrednosti magnetne poljske jakosti,
- vrednosti gostote pretoka moči.

Posredni kazalci:

št. virov EMS, št. objektov z varovanimi prostori v vplivnem pasu virov EMS, površine PNRP v območju I. in II. stopnje varstva pred sevanjem...

6. Svetlobno onesnaženje - osnovni cilj:

- zmanjšanje svetlobnega onesnaženja.

Neposredni kazalec:

- vrednosti osvetljenosti na oknih varovanih prostorov.

Posredni kazalci:

št. (ne)ustreznih svetilk, poraba električne energije na prebivalca ipd.

V. ZAKLJUČEK POROČILA - POGlavJA VAROVANJA ZDRAVJA LJUDI

Zaključek poročila, poglavja varovanja zdravja ljudi, je ustrezna ocena z omilitvenimi ukrepi ali alternativnimi rešitvami (če so potrebne) in ustreznim spremljanjem stanja okolja, ki ga izvaja pripravljavec plana (občina v primeru OPN ali OPPN ter država pri DPN).

V poročilu je potrebno opisati potek izdelave OP, iz katerega je razvidno, kaj se je dogajalo med samo izdelavo (usklajevanje) in na primer, kakšne ukrepe je predlagal izdelovalec OP in ali so bili ti ukrepi v planu upoštevani ali ne.

Poročilo mora biti razumljivo, kratko in jedrnato. Osredotočiti se je potrebno na bistvene vplive in izogibati se nepotrebnim podvojevanjem teksta, ki v ničemer ne prispevajo h kakovosti poročila.

VI. PLAN

Vsi zaključki vrednotenja vplivov plana s stališča varovanja zdravja ljudi iz okoljskega poročila morajo biti vključeni v predlog plana, vključno s predlaganimi omilitvenimi ukrepi in alternativnimi rešitvami ter spremljanjem izvajanja plana z izbranimi kazalci.

Le tako pripravljen predlog plana je, s stališča za upoštevanje varstvenega cilja - varovanje zdravja ljudi, sprejemljiv.

Enako velja za operativne programe, sektorske programe, akcijske načrte in podobno.

VII. POSTOPEK PREGLEDA OKOLJSKIH POROČIL IN PLANOV

Če OP metodološko ni ustrezno (neustrezno izbrani, obravnavani, ovrednoteni in ocenjeni kazalci stanja okolja), se podrobnejša ustreznost OP sploh ne ugotavlja.

Vsi postopki potekajo v skladu z 42. členom ZVO; na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (v nadaljevanju: MKO) – MZ – pregledovalec Zavod za zdravstveno varstvo Maribor (v nadaljevanju: ZZV Mb) ali Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije (v nadaljevanju: IVZ RS) – MZ – MKO. Postopki se zaključijo z mnenjem o ustreznosti OP oziroma mnenjem o sprejemljivosti plana, ki ga na podlagi strokovnega mnenja ZZV Mb ali IVZ RS izda MZ.

O vsakem pregledu OP se izda v zakonsko predvidenem roku mnenje o njegovi ustreznosti. V primeru, da OP ni ustrezno, si lahko njegov izdelovalec pridobi ustrezno razlago neposredno pri pregledovalcu poročila. Usklajevanje je možno tudi na uradnem ali neuradnem sestanku (na MZ, MKO ali pri pregledovalcu). Vendar pa mora izdelovalec OP nekaj dni pred takšnim sestankom poslati pregledovalcu pisne odgovore na pripombe iz tega mnenja. Po sestanku lahko izdelovalec OP enkrat pošlje popravljeno poročilo v neuradni pregled. Popravljeno in usklajeno poročilo se ponovno posreduje pristojnemu organu (MKO), ki vodi postopek, četudi pregledovalec predhodno izda neuradno pozitivno mnenje.

Enak postopek velja za pregled sprejemljivosti planov, operativnih programov, sektorskih programov, akcijskih načrtov in podobnega.